

Stanje jesenjih useva za treću dekadu marta u regionu centralne južne Bugarske je dobro.

Автор(и): доц. д-р Златина Ур, ИРГР, Садово; доц. д-р Евгений Димитров, ИРГР, Садово

Дата: 23.03.2025 Брой: 3/2025

Nakon kratkog hladnog talasa na kraju druge dekade marta, sa negativnim minimalnim temperaturama i kritičnim vrednostima ispod minus 3°C za voćke koje su ušle u fazu cvetanja, krajem marta agrometeorološki uslovi će se promeniti. Tokom većine dana u periodu, oni će biti određeni nestabilnim vremenom, sa temperaturama iznad normale koje će ubrzati vegetaciju poljoprivrednih useva.

Kod voćnih kultura, bez rizika od kritičnih minimalnih temperatura, nastaviće se sledeće faze: bubrenje pupoljaka, pucanje pupoljaka i cvetanje kod koštičavog voća.

Fotografija© Vanr. prof. dr Zlatina UR i vanr. prof. dr Evgenij Dimitrov

Tokom treće dekade marta, ozima pšenica će uglavnom biti u fazi busanja.

„Stanje ozimih useva za treću dekadu marta u regionu centralne južne Bugarske je dobro,“ dele vanredni profesori dr Zlatina Ur i dr Evgenij Dimitrov iz Instituta za biljne genetičke resurse u Sadovu. Ove godine, za razliku od proteklih 5–6 godina, pal je sneg koji je, pored dopune zemljišne vlage, takođe zaštitio biljke od hladnoće (negativnih temperatura). Zbog prilagođenog roka setve – od kraja oktobra do početka novembra, pšenica je nicala u novembru i, kao poslednjih godina, nije ušla u zimski mirovanje. Biljke su dobro podnele hladni talas u drugoj polovini februara i nije primećeno žutilo useva (opekotine na biljkama). Kao rezultat prolećnih temperatura od 5. do 17. marta 2025. u regionu centralne južne Bugarske, vegetacija obične ozime pšenice se ubrzala. Trenutno su usevi u fazi busanja – intenzivnog busanja. Do sada u regionu nije bilo ekonomski značajnih padavina, ali se nadamo da će se predviđene količine kiše ostvariti i pomoći u formiranju normalnih biljaka.

Nakon temeljnih pregleda od strane specijaliste fitopatologa, nisu utvrđeni napadi ekonomski značajnih bolesti. Očekivane padavine mogu pokrenuti razvoj i širenje pepelnice. Prihrana useva azotnim đubrivom je izvršena sa delom đubriva, kao i tretmani folijarnim đubrivima. Prskanje insekticidom za suzbijanje žitne zlativke (*Lema melanopa*) je predstojeće.

Žitna zlativka predstavlja ozbiljnu pretnju za prinos pšenice

Očekivani pljuskovi tokom perioda će poboljšati sadržaj vlage u gornjem sloju zemljišta. Rezerve zemljišne vlage u slojevima od 50 i 100 cm ispod ozimih žitnih useva u mnogim delovima zemlje, sa izuzetkom nekih istočnih oblasti, su nezadovoljavajuće za početak proleća. Neuobičajeno nizak, ispod 65% poljskog vodnog kapaciteta, je nivo rezervi zemljišne vlage na pojedinim mestima u severozapadnoj Bugarskoj, agrometeorološka stanica Nikolaevo.

Predviđeni česti pljuskovi u narednom periodu će otežati sprovođenje zaštitnih prskanja voćnih kultura protiv uzročnika brojnih bolesti: parši, uvenuća cvetova (rana smeđa trulež), kovrdžavosti lišća breskve. Pogodniji uslovi za obradu zemljišta i setvu srednje ranih prolećnih useva nastupiće na početku perioda. Sledeći period se poklapa sa agrotehničkim rokom za setvu suncokreta u južnoj Bugarskoj.

Izvor: NIMH